

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci.

STEV. (No.) 21.

NOVEMBER, 1st 1924.

LETO (Vol.) XVI.

Mala cvetka.

bl. Terezija Deteta Jezusa.

H. B.

Žalostna je Terezika zapuščala Vatikan in večno mesto, ker je mislila, da ni dosegla, kar je želela. Kaj ve tak otrok o kaki diplomaciji. On vse vzame in razume, kakor se mu pove. Sv. oče ji ni naravnost rekel, da sme pred določeno starostjo v karmel, zato je menila, da ji je prošnja odbil. V resnici ji je dovolil, a svoj Da v diplomatično obleko zavil, da na ta način zavaruje avtoriteto nižjih predstojnikov. Oni so to dobro razumeli in se niso več obotavljali jo sprejeti. Niti dva meseca potem ni preteklo, ko dobi prednica karmela od škofa pismo, da jo lahko sprejme. To je bilo po božičnih praznikih. Terezika bi bila rada novo leto že v karmelu obhajala. Toda prednica ji je sporočila, da je pred aprilom ne more sprejeti. Strašno dolgi so bili tisti meseci za njo. A ko so se iztekli in je imela dati slovo domu in svojim dragim, ji je srce krvavelo bolesti slovesa. Od rojstnega kraja in domače hiše je še šlo brez solza, od dragih domačih, ki so jo spremili v karmel, se je srce le mej ihtenjem trgalo. Ne samo njej se je vsula ploha solz, tudi vsem navzočim, ko je pokleknila pred očeta, da prejme njegov zadnji blagoslov. Tudi starček ni mogel premagati notranjega genotja. Še on je zdrknil na kolena pred svojo ljubljeno malo kraljico in jo jokaje blagoslovil.

Ko so se zaprla karmelska vrata za njo, se ji je žalost slovesa naenkrat spremenila v nedopovedljivo sladkost. Zavest, da jo je objel drugi, še boljši Oče in jo pritisnil na svoje srce, jo je zazibala v blaženi mir, ki ga ji svet nikoli ni dal okusiti, ker ga nima. "Kaj sem vendar storila," je pisala svoji mlajši sestrici Celini, "da mi je Gospod podelil toliko milosti?" V prekipevajoči sreči ni mogla družega kot zdihovati: "Ah, zdaj sem tu za vedno!" Mala,

skromna karmelska celica ji je bila polna aleluje, dasi ni bila več od vseh oboževana mala kraljica, kakor doma. Prednica, ki je hotela preizkusiti njen karmelski poklic, je spočetka precej po mačehovsko z njo ravnala. Naj se je še tako prizadevala zadostiti vsem njenim zahtevam, jo kar ni mogla zadovoljiti. To jo je sicer bolelo, a ne radi kakega samoljubja, temveč iz ljubezni, ki je vedno žalostna, če bi rada ustregla pa ne more.

Njena najboljša volja prednici ni ušla. Zato se ni prav nič pomišljala jo pritisniti k preobleki. Deseti jenuarji l. 1888. je bil za to določen. Terezika je z vročim hrepenenjem čakala tega dne. Prav tako njeni domači, zlasti ljubeči oče. Zgodaj v jutro tega dne je prihitel v karmel in nestrpnostno čakal, da popelje svojo malo kraljico v objem njenega nebeskega ženina. Ko so se odprla klavzurna vrata in jo je zagledal v beli baržunasti obleki, z lilijo v laseh, jo je objel in z zajokanim glasom viknil: "Oh moja mala kraljica!" Ko je odložila svetno obleko in dobila obleko božje zaročenke, sta oba zajokala. Na njeno mlajšo sestrico Celino je naredila ganljiva slovesnost tako mogočen vtis, da je še isti dan prosila papana, da bi smela še ona za Tereziko v karmel. Tudi njej v teh srečnih trenutkih ni odrekel. "Pridi, ljuba hčerka," ji je od veselja jokajoč dejal, "greva skupaj pred Najsvetejše, da zahvaliva Boga za veliko milosti, ki jih deli naši družini in za čast, ki jo izkazuje meni, da si je izmed mojih hčera izbral neveste. Da, Bog mi izkazuje veliko čast, ko me prosi za hčerke. Če bi imel še kaj boljšega bi mu rad dal."

Terezika ni samo kot mala kraljica stopila v karmel, ampak že kot mala svetnica. Sicer po samo-

stanih o novicah in novinkah splošno kroži pravilo: Novitii sunt sancti, novinci in novinke so svetniki, svetnice. A ta svetost navadno še ni solidna, še ni čisto zlato, ker še ni šla skozi plavž poskušenj. Tega novicijata marsikatera noviška svetost ne prestande. Terezikina ga je. Svojemu sklepu: "Niti trohice moje ljubezni ne sme ostati za zemljo, vso hočem dati Jezusu, ki mi govori, da je le on popolna sreča, vsa bo zanj vsa," ni bila zvesta le v mladem redovnem navdušenju, ampak tudi pozneje, ko ji je Bog odtegnil noviški "kendi" in jo vrgel v plavž trpljenja.

Prva, nad vse britka poskušnja jo je zadela, ko se ji je ob letu reklo, da zaenkrat ne bo mogla biti pripuščena k obljudi. Kako željno je čakala tega dne in nestrpnost štela trenutke do njega, naenkrat pa jo, kakor strela iz jasnega, zadene: Ne bo nič. Trenutno so jo zalile solze, a kmalu se je zavedla, da se je svojemu nebeškemu ženinu posvetila kot njegova igrača in se takoj zopet zravnala. "Razumela sem," pravi, "da od trenutka, ko sem postala Jezusova majhna igrača, da bi ga tolažila in razveseljevala, nimam pravice siliti, da bi delal po moji volji, ampak po svoji. Razumela sem tudi, da bi zaročenka ne ugajala ženinu, če bi je na dan poroke ne krasila lepa obleka. Zato sem rekla Gospodu: Nič več te ne bom prosila za obljuje, čakala bom, dokler boš hotel. Ker pa ne morem trpeti, da bi radi mene odlasal s poroko, se bom na vso moč trudila, da pripravim obleko, okrašeno z dijamanti in vsakovrstnimi biseri. In ko me boš našel zadosti okrašeno, me boš gotovo takoj vzel za nevesto."

Po preteku nekaj mesecev ji je vendar zasvital dan obljud. Na praznik Marijinega rojstva naj bi jih naredila. Z vso možno skrbjo se je pripravljala za poroko. Noč pred njo radi radostnega pričakovanja ni mogla zatisniti očesa. Bila je zanj prava sveta noč, polna blažene glorioje, ki se je pa naenkrat prelila v pretresljivi Miserere. Zakleti sovražnik deviških duš je napravil nanjo zadnji obupni naskok, da bi jo odjedel njenemu zaročencu. Kakor jagnje pred volkom je trepetala. V skrajni nevarnosti, ko je že omahovala, je poklicala prednico na pomoč, da ji pomaga pregnati skušnjavca. Osramočen je odstopil, Terezika je pa odhitela ženinu nasproti s pisanim testamentom ljubezni na srcu. V njem se zrcali vsa njena deviško-svetniška duša. Tako-le se glasi:

"O Jezus, moj božji Ženin, daj, da se ne bo nikdar zatemnila čistost moje krstne obleke. Vzemi me, toda ne dopusti, da bi kedaj omadeževala dušo z najmanjšim prostovoljnim grehom. Daj, da ne bom nikdar iskala ne našla drugega, kakor tebe, da bodo stvari zame nič in jaz nič zanje, da nobena zemeljska stvar ne bo motila mojega miru. O Jezus, le miru te prosim, nič drugega, le miru. Miru in bolj kot vsega drugega — ljubezni, ljubezni brez meje in

mere. Jezus, daj da umrjem zate kot mučenica, daj mi mučeništvo, srčno in telesno; bolje daj mi oboje . . . Stori, da bom zadostila svojim dolžnostim v polni meri; da se ne bo nihče zmenil zame in da bom pozabljena, teptana kakor pesek. Darujem se tebi, moj Ljubljenec, kot ljubeča žrtev, da boš v meni popolnoma izpolnil svojo sveto voljo, ne da bi te kaka stvar ovirala."

Da to ni bilo le trenutno občutje presrečnega srca, je pokazala bodočnost. Trenutno občutje srca je preslabo, da bi vzdržalo krize in križe življenja. Le ljubezen, ki je močnejša kot smrt, jim je kos. Mali cvetki je njen Ženin kmalu začel nalagati križ za križem, da preiskusi njeno ljubezen, je li obseva aprilsko ali julijsko solnce. Nedolgo po njeni preobleki je ljubljeneč očeta zadel mrtvoud, takrat že drugič. Celini je klonila udanost, Tereziki ne. V svojem tolažilnem pismu na drago sestrico, ki je z vso ljubeznijo stregla očetu, je pisala: "Jezus je Ženin krvi. On hoče zase vso kri našega srca. Res je, da je težko dati kar prosi, a kakšno veselje, da je težko. Kakšna sreča nositi križe do utrujenosti. Celina, ne morem tožiti nad križem, ki ga nam Bog pošilja, zakaj njegova neskončna ljubezen, ki ga sili, da na ta način ravna z nami je neumljiva. Bog mora zelo ljubiti našega očeta, da mu da toliko trpeti . . . Naše mučeništvo se začneja . . . stopive, draga sestrica na mučeniški oder in darujve svoje trpljenje za zveličanje duš."

V drugem pismu ji piše: "Naša pesem je pesem trpljenja. Jezus nam podaja jako grenak kelih trpljenja. Ne odmaknimo ustnic, trpimo v miru . . . Kako naj bi tožili, če so pa našega Gospoda samega smatrali kot človeka, udarjenega od Boga in ponižanega." Ni lahka stvar za mlado redovnico, ki ve, da ji doma dobri oče ali zlata mati visi mej življenjem in smrtjo in koprni po svojem otroku, a mu ne more izpolniti te zadnje želje. Mala kraljica je to kot otrok ljubljeneč še grenkejšo občutila. Poleg tega se ji je bližal dan, ko je imela prejeti pajčolan. Vedela je, kako rad bi bil papa prihitel na slavnost, delil srečo s svojo malo kraljico. Ni ga bilo. A vse to je ni spravilo iz ravnotežja in udanosti v voljo božjo. Sicer je zlasti ta dan britko jokala, a ne tarnala. "Moja današnja poskušnja," je pisala Celini, "je ena tistih bolečin, ki jih je težko umeti. A tega ni storila človeška roka, ampak Jezus. Ti razumeš svojo Terezijo, kajne Celina? Z veseljem sprejmive trnje, ki nama ga podaja" . . .

Po dolgi, mučni boleznini je oče dne 29. jul., 1894. umrl. Terezija je ta udarec s svetniško udanostjo prenesla. "Dobri Bog," tako je pisala sestrici Celini, "nama je vzel tistega, ki sve ga tako nežno ljubili. Ali ni morda tega storil zato, da bi po vsej pravici lahko rekli: Oče naš, ki si v nebesih? Kako tolažljiva je ta božja beseda in kakšno obzorje odpira najinim očem." (Dalje.)

Molitveni apostolat za november

Rev. John Plaznik.

OTROŠKA EVHARISTIČNA VOJSKA.

Pred šestdesetimi leti so ustanovili na Francoskem društvo z imenom papeževa armada. Namen tega društva je, da pridobe otroke, da pomagajo papežu, kateri je bil ravno tedaj v nevarnosti, da zgubi svoje dežele. Naloga teh otrok je bila, da molijo, darujejo svoje žrtve in sveta obhajila po papeževem namenu. V Ameriki je pomagalo papežu na isti način apostolstvo molitve. Ta oddelek apostolstva molitve se je imenoval apostolstvo študiranja in še živi po nekaterih šolah.

Meseca julija, 1914., je evharistični kongres pozval otroško armado, da pomaga, da se določbe svete cerkve boljše izpolnjujejo, zlasti, določba o zgodnjem

in pogostem svetem obhajilu. Svetovna vojna je potisnila ta prvotni namen v ozadje, vendar je bila pa zopet vojna vzrok, da je papež zbral otroke k skupni molitvi. Papež je povabil vse otroke, da pristopijo skupaj k svetemu obhajilu tridesetega julija, leta 1916.

Kar želi apostolstvo molitve doseči sedaj, je to, da bi otroci razširjali Jezusovo evharistično kraljestvo na zemlji, da bi ljudstvo spoznalo svojega ljubitelja v najsvetejšem zakramentu, kjer prebiva in živi to najsvetejše Srce iz ljubezni do nas. Na milijone otrok spada k tej otroški evharistični armadi, in darujejo svoja samozatajevanja in pogo-

sta sveta obhajila po namenu presvetega Srca. Otroci, kateri spadajo k tej armadi, molijo ne samo znand molitev vsakdanjega jutranjega dobrega namena, ampak razširjajo pogosto sveto obhajilo s tem, da dajejo dober zgled in je sami pogosto in goreče prejemajo.

Molitev vsakdanjega jutranjega dobrega namena.

O presveto Srce Jezusovo! Po rokah prečiste Device Marije ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dne; prvič, v spravo za vsa razžaljenja, katera trpiš v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa, drugič, za otroško evharistično vojsko.

Prof. Dr. F. T.:

"Prostor, ljubi moji; prostor, ljudje! Naredite malo prostora za osla iz kapucinskega reda." Tako je vpil vedno veseli "frater Deogratias," "brat Hvalabogu" po Rimu, kadar se je vračal od zbiranja milodarov z veliko vrečo na hrbtu po obljudenih mestnih ulicah.

"Oslo iz kapucinskega reda" je imenoval samega sebe. "Jaz stanujem pri kapucinih; jaz sem njihov oslič," je v svoji veselosti in srčni preprostosti rekel, če ga je kdo vprašal, kdo da je, kako se imenuje in kje stanuje.

Vsi so ga zaradi njegove brezmejne ponižnosti, veselosti in nesebičnosti radi imeli; staro in mlado je ljubilo to preprosto ponižno dušo. Kamor je prišel, povsod je tekla mladež okrog njega in vpila na ves glas "brat Hvalabo-

KAČA V VREČI.

gu," kot se je sam imenoval.

Nekega dne so ga srečali dijaki nekega rimskega zavoda. Veselo so ga pozdravljali mladi študentje z običnim "Deo gratias!" On je veselo klical izpod vreče "Deo gratias! Hvala Bogu!" Pa pristopi mlad porednež k njemu in mu vtakne skrivaj v vrečo srebrni groš, — njemu, redovniku sv. Frančiška, ki je prepovedal svojim redovnikom vsak denar.

Pa komaj zdrkne denar v vrečo, ne da bi frater Feliks iz Kantalicije, "frater Deogratias," kolikaj začutil ali opazil, kar zavzdihne ubogi redovnik: "Jezus! Kako je postala vreča naenkrat težka! Gotovo je sama kača v njej!" Hitro vrže vrečo na tla, jo odveže, preiskuje vse milodare in jih deva venkaj: kruh in

sočivje, sadje in jajca in vsemogoče druge reči, katere mu je dal ta dan Nebeški Oče po dobrih ljudeh; vsa vreča je prazna, le še srebrni groš je v njej. Ogorčen zažene učenec svetega uboštva, kateremu prepoveduje ubodovno pravilo denar ne samo imeti, ampak celo se ga dotakniti, srebrni novc iz vreče in ga potepta v cestnem blatu.

Tako se je izogibal sv. Feliks Kantališki, kapucinski redovni brat, čigar god imamo 18. maja, tudi najmanjše stvarice, ki bi ga mogla ovirati na poti izveličanja.

Ali veš ti, kaj pravi sv. Duh v sv. pismu? "Beži pred grehom ko pred kačo! kajti če se mu približaš, te bo pičil!" (Sirah 21. 2).

Lilija iz raja

K.

V tem se je pa glas, o "velikih delih" in o "velikih naukih", kakoršnih še ni učil noben človek, vedno bolj širil. Z njim se je pa širilo tudi zanimanje in občudovanje tega čudnega moža.

To je pa napolnjevalo njegove nasprotnike z vedno večjim srdom, da, sovraštvom do njega.

Višji duhovski zbor v Jeruzalemu je imel že več zelo burnih sej radi Jezusa.

Veliki duhovnik Anna je z živimi barvami slikal delovanje Jezusovo, pa tudi njegov naraščajoči vpljiv pri ljudstvu. Obenem je pa opozarjal svoje svetovalce na veliko nevarnost za obstoječi red.

Posebno jih je razburil glas o čudežu v Najmu. Veliki duhovnik je sklical takoj izvanredno sejo in predstavil zboru poročevalca, ki je bil priča čudeža, da je natanko sporočil zboru kako se je vse to izvršilo.

"Tako ne sme več dalje in ne sme," je povzel besedo duhovnik, ko je poročevalec končal svoje poročilo. "Mi sprejemamo veliko odgovornost pred narodom nase, ako ne omejimo to njegovo sleparjenje!"

"Toda, kako naj to dosežemo?" vpraša eden izmed navzočih.

"Da, da! Kako?" so vsi kakor v koru ponovili.

Različna so bila mnenja o tem. Eden je mislil, da se ga naj pozovo

na odgovor.

Drugi so mislili, da bi to zelo malo pomagalo, ker nimajo proti njemu ničesar, kar bi bilo kriminalnega. Da uči? To sme vsakdo. Da ozdravlja bolnike? To mu morejo še manj prepovedati.

Drugega takega pa nič ne dela.

"Drugače ne bo šlo, kakor, da neposredno vpljivamo nanj," meni eden.

"Ali ima kaj sorodnikov?" vpraša veliki duhovnik.

"Seveda jih ima," odgovori eden. "Govoril sem z rabinom iz Nazareta. Povedal mi je, da ima mater še živo."

"Ali mati odobrava njegovo delovanje?"

"Čul sem, da mu je nekaj časa sama sledila. Sedaj pa da je doma."

"Morda ima tam še kaj več sorodnikov?"

"Gotovo jih mora imeti," so menili nekateri.

"Kaj pa, ko bi poslali v Nazaret poseben odbor, ki bi tam poskusil pritisniti na sorodnike, da bi vpljivali nanj, da bi prenehal s tem sramotnim, svojim delovanjem?" menil je velik duhovnik.

Veliko in dolgo so sklepali o tem in slednjič sprejeli nasvet velikega duhovnika in res poslali odbor treh mož v Nazaret poizvedovat in poskusit, kaj in kako bi se dalo to doseči.

"Težko bo kaj doseči," je mis-

lil predsednik shodnice v Nazaretu, ko je prišel odbor k njemu in mu povedal po kaj je prišel. "Mati njegova sploh nikamor ne gre. Je tiha ženska; ki z nikomur veliko ne občuje. Njegovi sorodniki? Da, dva brata njegova poznam, Jožefa in Simona, o katerih vem gotovo, da ne odobravata Jezusovega početja. Dva druga brata sta za Jezusa, to sta Juda in Jakob. Ta dva sta celo v njegovem ožjem spremstvu."

"Vendar poskusiti je treba. Veliki zbor, sinedrij, nas je poslal, da poskusimo vse, da preprečimo pohujšanje ljudstva. Poskusiti hočemo najprej z lepa. Sorodnike bomo poskusili pridobiti, da bi nanj vpljivali."

"Težko bo šlo. To je čudna družina. Posebno njegova mati je žena, s katero se ne da veliko govoriti. To je skrivnostna oseba, katera je sicer tu v mestu doma, pa je tuja vsem. Malo občuje z ljudmi in živi popolnoma skrito življenje," meni predsednik shodnice.

Vendar končno so se dogovorili, da bodo najprej govorili z Jožefom in Simonom.

Dali so jih poklicati v shodnico.

"Vidva sta brata Jezusa, ki hujska ljudstvo po deželi," nagovori ju vodja odbora.

"Bratranca sva mu po očetu Jožefu," odgovori Simon.

"Pa odobravata njegovo počet-

je?"

"Nikakor," odgovori nejevoljno Jožef.

"Zakaj pa ne vpljivata nanj, da bi prenehal s svojim početjem?" To je sramota za celo rodovino," govori vodja in ju gleda prezirljivo. V svoji premetenosti je skušal doseči svoj cilj najprej na ta način.

"Saj sva se že veliko jezila, pa ne pomaga nič!"

"Zakaj ne vpljivata na svojo teto, na njegovo mater, saj čujemo, da mati živi tukaj?"

"Veliko sva se že trudila, pa je vse zastonj. Mati ga zagovarja!"

"Mati ga zagovarja? Je to mogoče?" pravi začuden vodja. "Ali se ne sramuje, ko se vse ljudstvo pohujšuje nad njim?"

"Ne! Popolnoma odobrava njegovo delovanje!"

"Vendar ali ne ve, da je sveti sinedrij obsodil to delovanje? da dela toraj proti narodni oblasti?"

"Sinedrij ga je obsodil?" vprašata še bolj nevoljna brata.

"Da. Ali ne vesta še tega?"

"Ne tega nisva vedela."

"Dobro povemo vama sedaj. Sveti sinedrij je imel že več zborovanj glede tega sleparjenja in odločno obsoja Jezusa in zahteva, da preneha takoj!"

"To morava takoj povedati materi," meni Jožef. "Saj sem vedel, da bodo še sitnosti radi teh neumnosti."

"Tudi se plete zarota proti njemu. Povejta materi, da naj ga skuša pregovoriti, da preneha takoj, ker drugače je v vedni smrtni nevarnosti. Tudi rimski oblastniki ne gledajo radi tega razburjenja med narodom in lahko se zgodi, da ga bodo skrivaj spravili s pota."

"Je li mogoče? To morava povedati materi."

"Dobro. Povejta ji, da je sin v smrtni nevarnosti, da naj bo previden in naj raje preneha s svojim pohajkovanjem po deželi."

Odbor je bil vidno zadovoljen z vtisom, katerega so naredile te besede na brata.

"Ali bosta sama govorila z materjo?"

"Da. Takoj greva k nji."

"Dobro. Povejta ji tudi, da ga nekateri smatrajo tudi za norca. Bajе skoraj nič ne je, je velikokrat lačen, toliko se trudi z ljudmi. Ne more biti drugače, kakor da je res malo zmešan."

Tako so se ločili.

Odbor je zadovoljno odšel nazaj v Jeruzalem, ko je dal predsedniku shodnice še naročilo, naj poskuša vse, da pridobi sorodnike, da bodo porabili ves moj vpljiv in pregovorili Jezusa, da preneha s svojim učenjem.

Marija je ravno sedela za svojim kolovratom in predla, ko sta prišla brata k nji.

"Teta, v važni zadevi sva prišla," sta jo nagovorila po običajnem pozdravu.

"Me veseli. Sedita!" in ponudila jima je klop, da sta se vsedla.

"Prav kar sva bila poklicana v shodnico," začne Simeon.

"Tako?"

"Da. Tam je poseben odbor, katerega je poslal sveti sinedrij iz Jeruzalema tu sem radi Jezusa."

Marija je prebledela. Vedela je takoj, za kaj gre.

"Prišli so sem, da nas sorodnike opozorijo na pretečo nevarnost, ki preti Jezusu!"

Marija se je ustrašila, da je prenehala presti, se naslonila na mizo, pri kateri je sedela in si z roko podprla glavo.

"Kakšno nevarnost?" je vpra-

šala komaj slišno.

"Saj sva že večkrat povedala, da je nespametno, kar Jezus počenja po deželi in da je to sramotno za nas vse njegove sorodnike!"

"Kaj bo sramotno?" pravi Marija rahlo. "Saj ne dela nič takega, kar bi bilo nečastno? Ako uči narod večnih resnic, ako ozdravlja bolnike, je to sramotno?"

"To ne. Vendar on hujska in slepari narod!"

"To ni res!"

"In vendar je res. Odbor je v shodnici povedal, da je imel sveti sinedrij že več zborovanj samo radi Jezusa, kjer so se posvetovali o njegovem delovanju."

"Če so se tudi! Saj mu ne morejo ničesar slabega očitati," pravi Marija, ki je itak že poznala mnenja teh dveh sorodnikov.

"Vendar, teta, vedi, da je sveti sinedrij sklenil, da se mora to početje njegovo ustaviti in da hoče najprej vse poskusiti z lepa. Ako pa to ne bo izdalo, nastopili bodo z grda, s silo!"

"Saj mu ničesar ne morejo, dokler uči narod kakor ga uči in dokler ozdravlja bolnike in obuja mrtve!"

"Vendar kako more navadni človek kaj takega delati. V zvezi mora biti samo z Belzebubom!"

Marijo je globoko zbolela tolika zaslepljenost in trdovratnost sorodnikov. Toliko je premolila za njiju spoznanje, da bi tudi ona dva, kakor Jakob in Juda, spoznala v Jezusu, da ni in da ne more biti samo človek.

"Kaj pa če Jezus vse to dela z močjo božjo?" ugovarja žalostno mati.

"To ni mogoče. Jezus je najbrže malo zmešan," pravi Simeon. (Dalje sledi.)

Spisal: Ivan Joergensen

Prevel: Prof. Dr. F. T.

E V A

Roman iz modernega sveta.

"In tudi tebi želim lahkonoc, Evica, moj dragi otrok . . . Ne, ni me treba spremljati, le ostani v svojem naslonjaču. Če se nad tem stolom na te sklonim, se mi zdi kakor takrat, ko si bila še majhna deklica in si ležala v svoji posteljici in nisi mogla zaspiti, dokler te ni mati za lahko noč poljubila . . . Torej lahko noč, moj ljubi, sladki otrok, lahko noč!"

Za gospo so se zaprla vrata. Eva sedi v svojem stolu s povešeno glavo in naslanja se. Bjerre stopa po sobi gori in doli.

"Oh," izpregovori končno, "ta preprosta starka!"

"Ne govori tako o materi, Janko," se oglasi Eva v nekoliko razdraženem tonu. "Ona nama hoče dobro, tako dobro, kakor morebiti noben drugi človek na svetu."

"Da, draga moja, to tudi jaz mislim in o tem nič ne dvomim. Ampak prestati je bilo treba tudi to — in sedaj je prestano . . . Kakor je videti, je prišla tvoja mati samo zato sem, da bi otroka krstili. Najbrže je mislila, da tudi midva tako postopava kakor večina svobodomiselncev, ki se zaradi javnega mnenja še drže zastarelih običajnosti."

Janko Bjerre stopa še nekaj časa po sobi gori in doli in govori naprej sam s seboj. Naenkrat pa opazi, da njegova žena nekam čudno sedi. Ozre se na njen stol — Eva zakriva z rokami svoj obraz in joka . . . Janko stopi k nji in ji skuša razkleniti roke. Slednjič ga Eva vzdihovaje pogleda:

"Oh, Janko, jaz sem tako nesrečna — zdi se mi namreč, da je mati mnogo boljša kakor sva midva, in taka, kakoršna je ona, ne moreva midva nikdar postati . . ."

"Toda Eva, kaj pa naj to pomeni?"

Eva zre vanj vsa izmučena, rdečih in objokanih oči:

"Da, Janko, tako se mi je godilo v duši tudi to poletje, ko sem bila doma. Nosila sem pod srcem malega Sigurda in mati ni vedela, kako bi mi bolj postregla. Vsako jutro je prišla k meni in bi v posteljo prinesla čaj — in vsaki večer me je razveselila z jagodami ali rdečimi črešnjami. Popoldne sve skupaj pili kavo tam v vrtni uti in prav pred uto je stala ravno tista velika roža, na kateri sem si vselej, kakor s klejem, pomazala prste, kadar sem se je dotaknila, ko sem bila še majhna deklica . . . In beli metuljčki so letali zunaj v solnčnem svitu in čebele so brnele okrog resednih nasadov in v utinih vratih so švigale muhe po zraku prav tako in ravno tam, kakor tedaj, ko sem bila še miada. To so bile posebne vrste muhe, katere smo otroci čestokrat občudovali: v zraku ti stoje popolnoma nepremično, peroti pa udarjajo navzgor in navzdol, tako da ne vidiš drugega kakor na vsaki strani eno sivo pahljačo — potem pa napravijo v hipu dolg polet — in nato vise zopet nepremično na drugem mestu in neprestano premikajo peruti. Kot majhna deklica sem se nešteto krat čudila, kako to delajo . . . In v preteklem poletju sem zopet tam posedovala in sem bila iznova postala majhna deklica, kadarkoli sem jih opazovala."

"Jaz jih dobro poznam," je posegel v besedo Bjerre, "v živalstvu imenujemo te vrste muhe — muhe rivčarice."

"Naj bo . . . ko sem se torej takrat mudila doma, sem le malo opazila to, o čemer govorim. Vse kaj drugega pa je bilo, ko sem se povrnila. Vse se mi je gabilo. Slišala sem, kako vsi tisti, s katerimi midva občujeva, kolnejo. Tudi ti, Bjerre, kolneš. Mis-

lila sem si: Ali imam morbiti tudi jaz navado kleti? Tudi če nimamo vere, bi tega ne smeli delati. Sliši se tako grdo in tako prostaško! Pa še mnogo drugih stvari sem opazila. Sploh se nisem več mogla uživeti v to, da je pri nas bilo tako, kakor je res bilo. Stare, priproste sobe doma so se mi zdele bolj prijetne. Tu pri naju je bilo vse preveč razkošno. Sramovala sem se najinega modernega pohištva, najinih slik, najinih bronastih reči, najinih tepihov. Zazdelo se mi je, da so najine barvane šipe samo golo lepote in vsa najina moderna in starožitna oprava samo laž in slepilo. To je nekaka komedija, da se mi moderni lahkoživci sprehajamo med tem težkim in močnim pohištvom, ki bi bolj spadalo v srednjeveške gradove in samostane . . . Potem so naju obiskali prvi večer Majerjevi. Ti in Majer sta opravljala vse naše skupne prijatelje — vsa vesela seveda! Zaradi tega sta mi v hipu postala oba zoperna. In gospa Majer — ti sam dobro veš, da nima skoro drugega v glavi kakor male škandalčke, kdo je v tega ali onega zaljubljen in kdo je ljubimec te ali one žene . . . Oh, zazdelo se mi je vse tako ogabno in zoperno!"

Mlada gospa je vstala s stola. Njene solze so se posušile, svojega moža motri s pogledom, ki se mu zdi mrzel, skoro sovražen. Prvikrat je to, ko sreča ta pogled, in strah ga je.

"Toda Eva, Eva!" reče in jo hoče pritegniti k sebi. "Ali me ne ljubiš?"

Tedaj jo iznova polijejo solze in se izvije njegovim rokam:

"Zakaj pa naj bi te ne ljubi-la? Toda pusti me v miru, slišiš, pusti me . . ."

Bjerre možato strese svojo glavo in odide v svojo sobo,

VIII.

Od tistega časa je postalo Evino stališče napram prijateljem in občevalnemu krogu drugačno kakor Bjerrovo — in to ju je jelo odtujevati. Ona je postajala skeptična in kritična, nezaupljiva in vsako stvar pretehtujoča, v njenih očeh je bilo večkrat brati lahek dvom.

Tako je bilo, ko sta bila prvič po tistih dneh zopet v gosteh pri Foersomovih. Domov grede mu je rekla Eva: "Gospa Foersom me je seveda popeljala tudi v spalnico — so pa tudi žene, ki bi kaj takega ne storile. In tu me je potrepala po ramah, mi srepo pogledala v oči in rekla: "Kajne, vi ste tudi svobodomiselnina? V Boga pač ne verujete? In cigarete tudi kadite?" Kakor da bi bile te tri stvari enake.

Svobodomiselnina — hm, ti sam si slišal, kaj ona s tem meni? "To je resnično svobodomiselnin človek," je rekla o tistem nagusnem debeluhu Arendrupu, "razmerje ima z mlado deklico, katero navadno spremlja čeravno je poročen in ima ženo in tri otroke."

"Dve ženi in pet otrok," sta pripomnila vidva smeje. Jaz sem bila vsa razkačena in sem jo vprašala, zakaj bi to bilo tako svobodomiselnina? "Ker se ne da v ničemer vezati," je odgovorila. . . Da, ti lahko rečeš, kar hočeš, Janko, in lahko je mogoče, da ni mislila tako hudo, kakor je hudo rekla, in da je ona za se dobra. Ampak potem je ona prenapeta in vsled romanov vsa zmešana . . ."

"Ne sodimo!" je odgovoril Bjerre precej ostro, in potem ni sta več o tem govorila. Toda Eva ni od tedaj nikdar več posetila Foersomovih. Janko Bjerre je odslej sam tja zahajal.

Tako se je pokazalo, da je sicer Eva v verskem oziru postala svobodomiselnina, da pa je še vedno omrežena z mnogimi moralnimi predsodki. Konvenijenco je prezirala, toda le zato, da bi

se sama povspela do višje in strožje nravnosti, kakor je bila v takratni svobodomiselnini družbi običajna. V pojmovanju ljubezni je zastopala stališče o starem, enoženskem zakonu. Na njej je bilo nekaj naravnost puritanskega in njeno svobodomiselnost je bilo strogo kakor vera. Da, puritanskih nazorov je bila, to bi jo najbolj označilo. On pa, Bjerre, on je bil tak, kakor je v zadnji svoji knjigi samega sebe opisal: bil je Ahasver, ki ni nikdar našel miru, cigan, ki je s svojim šotorom potoval preko puštinje, nomad, kojega hrepenenje so stepi, vagabund — potepač, ki je našel svoje zadovoljstvo v prostosti in izrednih dogodkih.

Bilo je nekega pomladnega večera že pred več leti. Janko Bjerre je bil takrat še mlad in je živel brez prijateljev in brez znanja, sam je bil v velikem mestu in vse njegovo življenje je bilo posvečeno naravi in poeziji. Bilo je zvečer na velikonočno nedeljo. Janko Bjerre se je vračal z daljšega izprehoda preko polja in gozdov proti domu. Svež in obenem utrujen od dolge hoje je vstopil v svojo sobo, v svojo pesniško delavnico, v katero so padali na knjige in na papir zadnji prameni bežečega mraka. . . In kakor bi pel preko temnih poljan večerni zvon, tako je odmevalo v njegovi duši. Za trenutek so umolknili divji nagoni in strasti, oglašati se je jela glasnica božje ljubezni.

Bjerre je našel luč in iznova je v njegovi duši odmeval nevidni zbor duhov, porajalo se je tisto večno hrepenenje, ki je pa pregnalo iz celice tihi mir in na stečaj odprlo vsa okna vabljivi neskončnosti.

Bilo je pozno zvečer, svetiljka na mizi mladega moža je gorela brez haska. Nemirno je stopal Bjerre v svoji mali sobici gor in doli. Od zunaj, izpod drevov starega in temnega dvorišča, je udarjalo na njegovo uho pri-

tajeno smehljanje in nalahno šepetanje. Bilo je že proti koncu aprila.

Bjerre je takrat pristopil k oknu, ga odprl in srkal topli zrak pomladanske noči. Njegova prsa so valovila, od otožnosti in od mladosti, od poželenja duha, hrepenenja srca. Zaželel si je, kakor nekdanj Favst, da bi ga osvežili in pokrepčali potoki življenja, polni in večni studenci. In potem je vzišel mesec preko streh in gostih dimnikov in cerkvenega zvonika. Vse te temne razpoke in nalomljene črte so se mu zdele tako srednjeveške in gotiške. Mladi mož se je ozrl in pogledal v sobo, kjer je stala omara, od tal do stropa polna knjig in zvezkov in najrazličnejšega papirja, vsa zaprašena in črvi-va.

V takih trenutkih je bila njegova duša romantično prerajena! Višnjevca cvetka s svojim močnim vonjem ga je omamila in ker ga je srce bolelo, si je zaželel ven iz tega mestnega zidovja, proč od knjige in tinte, ven v lunin svit in meglo poletne noči, na orošene travnike . . .

Od tedaj je bilo preteklo več let in marsikaj se je bilo medtem dogodilo.

Janko Bjerre pa je bil še vedno sam in še vedno se je čutil mladega. Po nekem junijskem dnevu je napočil večer in nad hišami se je pokazala luna, velika in zlata. In iznova je prekipovalo srce od nedoločnega in neskončnega hrepenenja, kakor Favst je vzdihoval po bogatem življenju. In Mefisto mu je bil blizu, a on ni tega opazil. . .

V jasnem večeru je nemirno stopal po svoji sobi — prehodil je tudi druge prostore — in za trenutek postal v spalnici. Vse je snivalo tako mirno in samotno in ta skrita samota je vzvalovila njegovo kri.

(Dalje),

ZGODBE OTROK,

ki so mater iskali.

H. B.

REV. DR. EXPEDIT SCHMID, C. F. M.

Rev. Expedit Schmid je v nemških učenjaških krogih najbolj znan in priznan frančiškan. V leposlovju je posebno doma. Kadar on spregovori, sto drugih obmolkne. Ko bi bil hotel, bi bil danes vseučiliški profesor v samem Monakovem. Kogar pozovejo na monakovsko vseučilišče, ta mora imeti nekaj pod kapo, posebno še, če nosi frančiškansko haljo, kakor jo on. Odklonil je to čast in rajši ostal profesor domače redovne mladine. Morda mu visoka in častna služba vseučiliškega profesorja tudi zato ni dišala, ker bi bil kot tak preveč navezan na vseučiliško avlo in ožji krog poslušavcev. Hotel je biti buditelj in vzgojitelj celega nemškega naroda, učenih in priprostih. Možje, ki bi imeli učenim in priprostim kaj dati, so redki. On je eden izmed teh. Učenjaki z isto napetostjo poslušajo njegova duhovita izvajanja, kakor uka in izobrazbe željno delavstvo, kateremu se zna tako izvrstno prilagoditi. Menda ga ni večjega nemškega mesta, ne katoliškega ne protestantskega, kamor bi ga ne bili že povabili, da predava izbrani družbi in teligence. Enako ga razna delavska udruženja rada vabijo na svoje izobrazbne prireditve.

Tudi jaz sem bil enkrat na nekem delavskem večeru v Monakovem mej njegovimi poslušavci. Dasi se je vsa stvar v pozno noč zavlekla, smo ga napeto poslušali in bi ga bili poslušali do ranega jutra, ko bi bil hotel govoriti. Njegov duhoviti humor ni nikomur pustil, da bi se mu zdehalo. Takoj sem spoznal, da ta

mož ni samo mej knjigami rasel, kot učenjaške narave svetovnega slovesa navadno, ampak je hodil tudi v šolo življenja najnižjih slojev. Ravno to ga je vsposobilo, da je znal udariti tudi na strune delavskega srca. Nekaj Krekovega ima na sebi. Intelligent — proletarec je. Le s tem razločkom, da se je Krek mej delavstvom šolal in likal za delavskega voditelja, on je pa iz delavstva zrasel. Z najnižjim delom rok si je nekaj časa služil kruh in kot tak imel priliko na sebi čutiti vso delavsko mizerijo in spoznavati delavsko dušo z vsem njenim mišljenjem in teženjem. Takemu je veliko lažje si osvojiti delavčevo srce, kot kakemu sobnemu učenjaku, ki pozna delavsko vprašanje le iz knjig in kvečjemu še iz tuje skušnje.

Njegova življenska pot je dokaj vijugasta. Rojen je bil protestant. Kot tak je preživel svojo mladeniško dobo, ki je najbolj pisana. O svojih domačih razmerah nam ne pove veliko. Očeta sploh prezre. Kakor berem mej vrstami, je moral biti oče mož one vrste, kakor jih je mej protestanti in katoličani veliko, ki poznajo samo želodce svojih otrok in le zanje skrbijo, za vzgojo duha in srca jim pa ni mar. Taki očetje so pri otrocih samo toliko časa dobro zapisani, dokler jih je še bolj želodec. Pozneje, ko spoznajo, da človek nima samo tega in njegovih potreb, ampak tudi srce, ki je prav tako potrebno svoje hrane, ki mu je pa niso dali, žive pri njih v slabem spominu. Morda jim otroško srce brani to naravnost povedati, a is že s tem

dosti povedano, ker molče o njih. Radi tega je menda tudi Schmid v svojih spominih na otroška leta očeta popolnoma prezrl.

S pristrčno, otroško ljubeznijo pa govori o svoji materi. Mati, ta beseda mu je bila sladkost vseh sladkosti. Ko mu je nekoč eden njegovih otroških prijateljev govoril o svoji materi, ga je on nekam protestujoče pogledal, češ kako si ti upaš svojo mamo z imenom mati nazivati. Mati je samo ena, samo moja in nobena druga. Mam je dosti, mati le ena in ta je moja. "Da je bila katoličanka, pravi," ne morem trditi, še manj pa da je bila protestantinja. Protestantizem, naj se imenuje že tako ali tako, pomeni strasten vpor in revolucijo proti Rimu, sedežu resnice. On je velik le v podiranju, ne pa v zidanju. Ta revolucionarni duh je bil pa moji materi docela tuj in zopern. Kristjana je bila, ne pa protestantinja"

Po njegovem opisu je morala biti plemenita žena, lep grozd na bodečem trnju protestantizma. In ker se grozdje ne bere s trnja, se res lahko reče, da je v moči nezavednega katoliškega duha na trnju dozorel. Njena vera je bila, kakor da bi bila zasedrana v Petrovi skali, kar se je jasno pokazalo ob raznih britkih poskušnjah. Eno hvaležni sin posebej omenja. Svojo mater je videla počasi umirati za srčno vodenico. Tolik strah je dobila pred to boleznijo, da je vsak dan goreče Boga prosila, naj bi njo pustil za kako drugo boleznijo umreti. Vendar jo je prav ta polg-

žila na bolniško posteljo, dokler je ni spravila v grob. Našemu Expeditu — kako se je po krstu imenoval ne pove — je to omajalo vero, materi ne. Občudoval jo je, da bi jo posnemal se je čutil pre slabega.

Kakor je bila sama, takega je hotela imeti tudi svojega sina. Z besedo in z gledom ga je lepo versko vzgajala. Ljubeeše ga je navajala k molitvi in sama veliko molila. Ko ga je zvečer spravila spat, je v temi pokleknila k njegovi postelji in molila zanj. Večkrat jo je dobil še klečečo ob posteljici, ko se je prebudil. Spočetka se je zdelo, da se ji bo vzgoja v tej smeri posrečila, dasi je bila edino ona v hiši, ki je skrbno gojila versko vzgojo. Žal, da so druge versko hladne in veri nasprotno okoliščine prehudo delovale v čisto nasprotni smeri in sproti podrele, kar je ona sezidala. V prvi vrsti je bil tega kriv protestantovski verski pouk v šoli, zlasti prva gimnazijska leta. Brezmejno suh in pust Lutrov katekizem našemu mlademu, zelo nadarjenemu Expeditu kar ni hotel v glavo. Pravi, da je bil šestokrat zaprt, ker ga ni znal. Kar si je s silo in samopremagovanjem vtepel v glavo, da mu ni bilo treba predolgo samemu sedeti v šoli, je kmalu zopet pozabil in moral seveda zopet sedeti. To mu je verski pouk kajpada še bolj zastudilo. Ne pa molitve. Molil je še vedno rad, ker mu je mati z ljubeznijo in zgle domolitev naredila simpatično.

Seve za praktično versko življenje je reba tudi verske teorije, trdnega verskega nauka, sicer visi praksa v zraku in še tam ne dolgo. To je tudi nadarjeni Expedit vedno bolj čutil. Sicer se je iz ljubezni do matere bal to očitno pokazati, sam sebi, in pozneje tudi drugim, je pa priznal, da mu vera ni življenje, ampak le bolj zunanost. V takem protestantstvu k seš of nfnans birmi. Birma, pravi, pomeni utrjenje v veri. Katoliški zakra-

ment sv. birme je to tudi v resnici, ne pa protestantovska birma. Ta nima značaja milosti in darove sv. Duha delečnega zakramenta, ampak je gola verska cerimonija. To je takrat bolj čutil kot vedel. Zato se je tako hladno pripravljaj nanjo. Globoko verna mati mu je tako lepo govorila o njenih milostih in darovih, on je pa največ presanjal o uri, ki jo je imel za birmenski dar dobiti. Na dan slovesnosti, ki se pri protestantih še posebno slovesno obhaja, bi moral z drugimi birmanci najprej moliti apostoljsko veroizpoved, na kar bi bil z njimi proglašen za polnoveljavnega člana svoje cerkve. Toda on je molčal, ko so drugi molili, ker ni hotel — lagati.

Enako zgolj zunanje se je pripravljaj tudi na prvo obhajilo. Mati je vse storila, da bi je kolikor mogoče lepo prejel. Ker je ni hotel žaliti, si je na zunanji tudi prizadeval, ji za ta dan napraviti veselje, a samo zato, česar se je v srcu sramoval, ker hinavščina se mu je studila. Pred odhodom v cerkev bi moral po običajni protestantovski navadi vse domače prositi odpuščenja, če jih je kaj razžalil. Tega tudi materi na ljubo ni hotel storiti. Ni se ji naravnost zoperstavljal. Le do zadnjega trenutka je odlašal, da ni bilo več časa na to misliti. Tudi to mu ni šlo v glavo, da bi tisto jutro moral tešče v cerkev. Protestanti evharističnega postara ne zahtevajo odločno, ampak samo svetujejo. A mati je hotela, da bi bil njen sinček kolikor mogoče zgleden prvoobhajanec, zato je želela, da bi tudi to spolnil, kar se samo svetuje in priporoča. On pa, ki že zdavnaj ni več imel materine žive vere, si je tisto jutro sicer pritrgal polovico žemlje, a zraven je želel, da bi mu bila mati za to slovesno priliko mesto ene cele, kakor navadno, dve dala.

V cerkvi se je kolikor mogoče lepo obnašal, ker je materino oko spremljalo vsako njegovo

kretnjo. Tudi obhajilno knjžico, ki mu jo je dala, je na videz spoštljivo držal v roki in molil. Toda njegovo srce o vsem tem ni ničesar vedelo. Kadar je mogel je poškilil na tega ali onega tovariša. In ko je videl, da ni edini te vrste, se je še manj zmenil za to, kar se pri altariju godi. Vse mu je bilo predolgo in predolgočasno. Na splošno vprašanje, če obžalujejo svoje grehe, se ne spominja, da bi bil kaj odgovoril, ker o kakem kesanju najmanj o nadnaravnem, ni imel pojma. Tako mu srce ni ničesar vedelo o kaki sladkosti prvega obhajila, ki je katoliškim prvobhajancem najlepši dan v življenju.

Mati je polagoma le izpazila, da so mu vera in verske vaje bolj to, kot odraščeni otroške igrice, s katerimi ne vedo kaj početi. Bolelo jo je. Vse si je prizadejala, da bi mu pojemajoči ogenj vere razvnela. Revica ni vedela, da pod pepelom ni več nikake žive iskre, da tedaj zastonj piha. Nisi ji upal tega v obraz povedati, zlasti ker se je je vodnica vedno hujše prijemala, a ji ni tajil, da je glede vere daleč za njo. Čim bolj je njo vodnica tirala proti grobu, tim bolj se je on bližal brezverskim vodam. Vendar njeno delo ni bilo zastonj. Z vero je prišel na boben, ne pa z moralo. Materini nauki, njen zgled in pozneje spomin nanjo, so ga moralno obdržali na površju, če že ne na višku in mu nedvomno bistveno pripomogli, da se je čez leta zopet našel in dvignil v jasne višine vere, ne protestantske temveč katoliške.

Po materini smrti, devet mesecev za prvim obhajilom, so mu hitro začele odpadati še verske luskine. Sicer je takrat, ko je ta najdražja zatisnila oči k večnemu počitku, živo občutil, kaj je vera, kaj brezverstvo. Rad bi bil zaklical: Zlata mati na svidenje nad zvezdami! A zavest, da se on kot brezverec nima vzroka s tem tolažiti, mu je zadušila ta

vzdih in otroško ljubeče srce mu je še hujše zakrvavelo. Toda mladostna oholost mu ni pustila, da bi bil sklenil: Vzdignil se bom in vrnil nazaj k veri, ki je rajni materi sladila križevo pot življenja in ožarjala njene zadnje trenutke.

Dr. Fr. J.

V naši cerkvi postaja skrivnostno mirno in tiho, tajinstven somrak se spušča v njo. Živo pobarvane in poslikane stene bledijo, zlati sijaj svetniških oblek in zlatoprevlečenih stebrov in stebričev, kateri držijo in krasijo glavni altar in stranske altarje, polagoma gine. Molk. Le iznad obhajilne mize se začuje od časa do časa nerazločno prasketanje; večna luč trepetja in se povživa pred tabernakljnom, na katerega meče svojo rdečkasti luč. Ti rdeči plameni in pa njih spremljevalke, motne sence, hitijo nemirno čez pozlačena vrata hišice, v kateri sta dve zlati posodi, ciborij in monštranca; v teh dveh posodah so podobe kruha, v teh belih podobah pa biva, kakor mi pravi sv. vera, — Bog.

Pred Bogom torej klečim, da ga molim kot svojega Stvarnika, Dobrotnika in bodočega Sodnika; da se mu zahvaljujem v svojem imenu, v imenu svojih dragih, v imenu vseh ljudi in v imenu vsega stvarstva; da ga prosim milosti in novih dobrot; da kličem njegovo ljubečo prizanesljivost, naj potrpi z mojimi grehi in z grehi vsega človeštva. Molim ga, kakor ga je molil največji veleum srednjega veka, sv. Tomaž Akv.:

"Molim Te ponižno, **skriti Bog nebes.**" Da, skriti Bog je tu. Kdo ga more razumeti, kdo ga more obseči s svojo mislijo? Ah, moje spoznanje je kakor tleča iskrica, in ta tleča iskrica naj skuša doumeti neizmernega Boga? Kdaj bo šlo v malo orehovo lupinico neizmerno morje? In vendar, prej bi šlo kot bi mogel omejeni človeški razum prav doumeti vse skrivnostne tajne božjega bistva,

Z materino smrtjo je Schmidovi družini zašlo solnce, da ji v celoti nikoli več ne vziđe. Njena hčerka, takrat še otrok, je to nevede koj čutila. Vsako jutro je najprej pohitela k mamini postelji. Tudi v jutro po njenem pokopu je to storila. Ko je ni več

našla, se je s solzami v očeh obrnila na ostale domače. Vsi so razumeli njeno nemo vprašanje: Kam ste dali mamico? Vsi so pa z njo vred čutili, da je družina izgubila dušo in da se bo začela kmalu razkrajati. Tako se je tudi zgodilo. (Dalje.)

KDO SI TI, KI TU BIVAŠ?

ki je neskončno. Zato ponižno klečim pred Teboj, skriti Bog, in ti ponavljam svojo globoko vero; Ti si rekel, da si v zakramentu ljubezni pričujoč, zato se Ti uklone moja pamet in vsa vesela ponavlja: "Verjem, verjem!"

Naj mi danes pomagajo **nebeške zvezde in nebeška solnca**, da Te tem dostojneje počastim, pričujočega v presv. Evharistiji!

V duhu se dvigam nad velikansko zemeljsko oblo. Velika je **naša zemlja**, saj jih ni veliko, ki so jo obšli od vshoda proti zapadu, od severa do juga. In vendar, čudno, zvezdoslovci imenujejo našo skupno mater zemljo le malo nebesno telo; pravijo, da se giblje naša zemlja le kakor drobno proseno zrnce po vsemiru! Ali, naša zemlja obsega en biljon dvainosemdeset milijard osemsto-enainštirideset milijonov tristotisoč kubičnih kilometrov. To naj bo kot drobno zrnce v primeri z drugimi nebesnimi telesi? Kdaj se je čulo, da bi mogel kdo proizvesti le en kubičen meter prsti — tu v naši zemlji jo je pa toliko! In vsa ta silna masa plava in se prosto giblje po naravnih zakonih že toliko tisoč let! — O Bog, pod podobo kruha pred menoj pričujoči, Ti si ustvaril silne teže naše zemlje, ti si ustvaril stalne prirodne zakone, po katerih se giblje ta strašna zemeljska krogla. Tu si, par korakov pred menoj, zaprt in zastrt v skrivnosti sv. Rešnjega Telesa: molim Te, molim Te! Sveti Bog, modri Bog!

Dvignem se nad zemljo, nad ta drobni planet, in hitim v duhu proti solncu, k temu velikemu našemu dorotniku, ki nam daje

in siplje toploto in luč in je zato pogoj vsemu prospevanju rastlin in živečih bitij. Tako lepo je solnce božje, da so ga mnogi narodi molili po božje, ker niso dovolj prevdarili, da je tudi ta žareča nebesna krogla delo božje, stvar božja. K temu solncu se mi torej dviga duh, ko klečim pred tabernakeljnom. Dolga je ta pot od zemlje do njega, nič manj ko dvesto milijonov milj ali, v kilometrih povedano, skoro štiristo milijonov kilometrov. Pa zvezdoznanci pravijo, da je tudi ta strašna daljavo v primeri z drugimi razdaljami med nebesnimi telesi le malenkost, le kratka ped takorekoč. Moj duh jo preleti; ozrem se v mislih nad to strašno težko, strašno obsežno, strašno vroče solnce, ki se giblje in vrti z blazno naglico, neumorno in neprestano. V duhu gledam to čudo božje potem pa si zakrijem z dlanjo oči in šepetam: "O Bog, v tabernakeljnu si, Ti, ki si samo rekel: Bodi solnce, in je tisti hip bilo! Velik si, neskončna je Tvoja moč! Ah, pred Teboj sem zdaj, vidiš me, čuješ me, slava Ti, oj Stvarnik zemlje in solnca!"

Pa dalje, dalje, moj duh! Nebes z **zvezdami nepremičnicami** plava pred menoj, krasen in veličasten. Človeški um, ali boš mogel prenesti spoznanje teh daljav, teh razsežnosti, te hitrosti gibanja, to natančno pravilnost velikih črt, — katerih se gibljejo ta velikanska nebesna telesa? Ko grem v duhu više in više, me obdajajo skupine novih solnc s svojimi ozvezdji kakor snežinke ob zimskem metežu, toliko jih je. Zvezdoslavje pozna že dozdaj 25 milijonov teh zvezd-ne-

premičnic, katere so povečini silno, silno večje kot pa je naše solnce! Torej petindvajset milijonov jih že poznajo! In to število, pravijo, je le majhna domneva, kajti v resnici jih je še vse več kot jih je moglo šibko človeško oko s pomočjo aparatov uzreti.

Do katere naj gre moj duh? Katera nepremičnica me naj pouči, kakšno delo božje da je, in kolik da je torej evharistični Bog, njen Stvarnik, skrit pred menoj v tabernakeljnu naše domače župne cerkve, v kateri zdaj klečim? Krasne so vse te nepremičnice, one, ki se svetijo v belo modri luči, pa tudi one, ki imajo rumenkast ali pa rdečkast sijaj. Odločim se za zvezdo, ki se svetlika posebno močno, ki se blesti skoro v vseh mavričnih barvah; zvezdoslovci ji pravijo **zvezda-Syrius**. Duh moj, pojdiva v mislih do nje!

Zdaj se pa seveda zavedaj, da stopaš v nebesna okrožja, v katerih se merijo in računajo pota po številu **svetlobnih let**, to se pravi: po onih neizmerno velikih daljavah, katere naredi svetloba v enem letu, ko hiti od enega do drugega. Ali pa veš, koliko daljavo preleti svetloba v eni sami sekundi? Nič manj ko 300.000 km preleti v eni sekundi. Misli si torej pot, ki jo preleti svetloba v eni minuti, ki ima šestdeset sekund! V eni uri, ki ima tritisoč šeststo sekund! V enem svetlobnem dnevu, ki ima šestinosemdesettisoč štiristo sekund, in v vsaki sekundi premeri svetloba 300.000 km! Misli si torej ono pot, ono daljavo, katero naredi svetloba, s to brzino leteča, v enem letu! Glej, to je svetlobno leto, in po takih svetlobnih letih merijo zvezdoslovci razdalje med zvezdami — nepremičnicami, tolake so te razdalje! Od naše zemlje do zvezde Syrius je n. pr. daljava osem svetlobnih let in pol; če bi torej danes ta zvezda prvič zažarela, bi zagledali njeno svetlobo na naši zemlji šele **čez osem let in pol**, tako

dolgo bi hitela. — Kaj ne, neskončne daljave! Kaj ne, pota, o katerih človeški duh le to pojmi, da so velikanska, predstavljati si jih ne more! In glej, Bog je le hotel, pa so se zasvetila ozvezdja v teh daljavah, in ta Bog me tako ljubi, da se je ponižal do videza skorjice kruha, v kateri biva v skrivnosti presv. Evharistije. Veliki Bog, močni Bog, molim te, jaz šibko bitje, Tebe, Stvarnika nebesnih razdalj!

Vidiš poleg zvezde Syrius skoz daljnogled **malo drobčkano zvezdico**? Vprašaj zvezdoznanca o njej, pa ti bo povedal, da je ta drobna zvezdica velikansko nebesno telo, sedemkrat težje kot naše solnce. In čuj! Obe zvezdi, Syrius in njegov spremljevalec, hitita naravnost proti naši zemlji, vsako sekundo eno miljo ali malo manj ko 2 kilometra. Ali nič se ne boj, kajti šele v 370.000 letih bosta tukaj. In vrhutega je pot nekoliko zavita, ne boste zadeli ob našo zemljo. Vsa stvar je torej podobna našemu solncu, ki tudi hiti s svojim ozvezdjem, torej tudi z našo zemljo in luno, z dnevno hitrostjo 250.000 milj proti ozvezdju Herkul; in vendar se ji tako polagoma bliža, ker je razdalja med solncem in Herkulom tolika, da vidimo danes Herkulovo ozemlje prav tam in kot prav tako drobno pičico, kakor so jo videli stari babilonski in egipčanski zvezdoznanci pred 3000 leti.

V duhu si torej preletel, moj um, do Syrius-a. Pa dalje, dalje! Pusti ob strani 12.000 ozvezdij, torej **dvanajst tisoč skupin zvezd**, in hiti proti takozvanim **Plejadam**. Oko vidi v njih le 6 zvezd. Pa bridko se vara in moti, saj so Plejade skupina celih 7000 ozvezdij, torej sedem tisoč skupin solnc in zvezd. Premeri teh sedemsto Plejadinih solnc merijo do 4000 biljonov milj. Kaj naj začnem s temi številkami, katere lahko pač zapišem, a jih ne morem obseči s svojim šibkim umom. O evharistični Jezus, Ti pa

nisi vsega tega le premeril, le doumel, ampak si vse to naredil, vstvaril s samo svojo vsemogočno besedo. Ah, zdaj se mi malo svitita, kdo da si; zdaj vem, kolika je ponižnost, ljubezen, ki Te nagiba, da hočeš biti v presv. Reš. Telesu med nami.

Ali hočeš še dalje, moj človeški um? Glej, tam se ti sveti **Rimska cesta**, katero si poznal že kot mal otrok, in se ti je zdela kot tenka meglica, razpredena čez nebes ob jasnih nočeh. Pa vedi, to ni lahna meglica, to so cele skupine ozvezdij. Rimska cesta sestoji namreč iz tisoč in tisoč skupin solnc in zvezd. Ta Rimska cesta ima premer, ki meri 80 milijonov svetlobnih let, to se pravi: svetloba, ki preleti v eni **sekundi** pot 300.000 km, bi rabila 80 milijonov let, da bi prihitela od najbolj oddaljene zvezde iz Rimske ceste do njenega drugega konca. Osemdeset milijonov svetlobnih let razsežna Rimska cesta, ti hčerka božja, kako me pritisneš pred tabernakelnem klečečega v prah moje ničevosti, ko mi kličeš, kolik je Bog, v ciboriju in v monštranci pričujoč! In učenjaki mi pravijo, da je po vsemiru razstresenih še mnogo drugih skupin solnc in zvezd, ki so po velikosti podobne Rimski cesti.

Čegavo delo so? Božje. In Bog, včlovečeni Bog Jezus Kristus je nekaj korakov pred menoj, moj ljubeznjivi evharistični jetnik. Vse je tiho okrog tabernakeljna, le večna luč vstrepetava in meče ob njegova svetla vrata svoj rdeči sijaj. Jaz pa vem, da tu biva Jezus, katerega molijo ta hip ob tabernakeljnu nevidni nebeski duhovi — angelji. Premišljevanje o njegovih delih, ki so razvrščena po nebesu, mi je oživilo spoznanje njegove moči in njegove vzvišenosti. Globoko sklonjen ponavljam v živi veri, v največji spoštljivosti in v prekipevajoči ljubezni prvo kitico iz himna sv. Tomaža Akvinca:

"Molim Te ponižno, **skriti Bog nebes,**"

Spisal:

Rev. Ilmo Camelli.

IZPOVEDI SOCIALISTA

Po šestih italijanskih
izdaji posnema:

H. B.

Deseto poglavje.

ŽIVLJENJU NASPROTI.

1. Mej dvema stoloma. —

Ko je Camelli zapustil Cremono, potem ko se je odpovedal nevesti in socializmu, ter jo mahnil proti Turinu, ni imel prav za prav nobenega določenega cilja. Prazno, resničnega življenja žejno in lačno srce ga je gnalo na pot. Ker pa o tem življenju še ni imel pravega pojma, ne kakšno je, ne kje naj je išče, je kakor v omotici taval naprej. Umetniška razstava je bila le njegov slučajni cilj, pred katerim se je trenutno ustavil, da se nanovo orientira kod in kam. Sam pravi, da je bil kakor kak brahman. Brahmani verujejo v takozvano preseljevanje duš. Ko je duša prisiljena zapustiti telo, nemirna in nesrečna blodi okrog in skuša čim prej zopet dobiti svoj dom v kakem drugem telesu. Če ni boljšega zaslužila ji je nazadnje tudi živaljsko dobro. Podobno je tudi Camellijeva duša potem, ko se je odpovedala dotedanjemu smrti zapisanemu življenju, tipala in iskala za boljšim, lepšim, trajnejšim, ne da bi še vedela kje je doma in kod se pride do njega. To pa je čutila, da si mora poiskati novih vzorov, ker so se prejšnji razblinili kakor jutranja megla.

Najprej se je obrnil k umetnosti, ki mu je na razstavi nudila vse, kar jo more delati privlačno. Prej je v malem umetniškem ateliju pozabil na vse in se nekam zadovoljno čutil, kakor bi bila umetnost njegov cilj. Mislil je, da bo zdaj, ko se bo v velikem štilu naslajal ob njeni lepoti, našel pravcato nebesa. A se je britko zmotil. Zgodilo se je nasprotno. Čim več lepega je videl, tim bolj

nesrečnega se je čutil. Kot obupanca ga je gnalo od dvorane do dvorane, dokler ni v zadnji bolestno vzdihnil: Nečimernost čez nečimernost in vse je nečimernost! Če tisto, kar posamezne slike predstavljajo, ni življenje, ampak smrt, kako naj bo potem v slikah življenje doma. Po tem razočaranju je hitel iz umetniškega paviljona kakor iz mrtvašnice na breg reke. Cele ure je globoko zamišljen bulil v njene valove. Ko je večerna zarja začela slikati svoje umotvore na oblake, je dvignil svoje oči. Za trenutek so ga omamili kakor nekdanj, ko je skušal te krasne barve vjeti na papir. Toda potegnil je veter, mrak se je spustil na zemljo in podobe so se razblinile v nič. Znova mu je duša bolestno zaječala: "Tudi umetnost je neumnost, i ona je iluzija, samo prevara. Zdaj šele vidim kak otrok sem bil, ko sem v njej iskal namen in vir življenja."

Ker mu tudi umetnost ni dala tega kar je iskal, se je obrnil še od nje. Začel je iskati utehe v prijateljski družbi izobražencev. Vsako popoldne so se zbirali v neki kavarni razni priznani znanstveniki k skupnemu pomenku. Tudi Camelli se je pustil uesti v njih krog, da morda od njih poižve za pot v novo življenje. Veliko se je govorilo, razpravljalo, disputiralo. Sprva je bila vsa ta učena krama užitek zanj. Toda ko se je vprašal, kaj mu nudi za resnično življenje, po katerem je koprnel, si je moral zopet priznati da nič. Zato ga kmalu tudi v tej družbi ni bilo več videti.

Postal je pravi Ahasver, večni jud, ki nima obstanka. Begal je od mesta do mesta. Komaj si je najel skromno sobico in se nast-

nil v njej, že ga je gnalo dalje, kakor človeka, ki ga roka pravice preganja in mu sledi od kraja do kraja. Vse bujno in bohotno italijansko pomladno življenje, ki razdvojenim in razboljenim dušam navadno tako dobro de, da pozabijo na svojo notranjo razoranost, mu ni moglo razjasniti obraza. Večkrat se je zunaj v prosti naravi, ko je vse okrog njega dihlo novo življenje, tudi njemu hotela utrgati v duši vesela pesem o življenju, a mu je vedno zastala v grlu, da ga je kar dušilo. Končno je zapustil mestni šum in šel zopet na deželo iskat miru.

2. V samoti na deželi: — Nekega dne jo je mahnil daleč ven iz Turina po lepi, bujni dolini Val Salice. Čisto zunaj mesta je videl na neki hišici oglas: Soba v najem. Ker je hišica čepela nad bujno cvetočim bregom, se mu je tako dopadla, da je stopil vanjo in se pogodil za tisto sobico. Tam je preživel par mesecev v blaženem miru, ki mu je silno dobro del. Vsako jutro je šel doli v dolinico, kjer si je privoščil mastnega, pristnega mleka; kosilo in večerjo pa si je oskrbel v bližnji priprosti gostilni, kjer mize še niso poznale kakih pregrinjal, dasi bi jih bile potrebne, ker se tudi z naravno lepoto niso mogle ponašati.

Po cele tedne ni imel sebi primerne družbe in si je tudi želel ni. Mej priprostim podeželskim ljudstvom, ki so mu bile vse gosposke manire tuje, se je čutil veliko bolj domačega, kot mej blazirano družbo, v kateri se je prej gibal. Neka notranja zadovoljnost, ki je prej nikoli ni čutil, mu je tajinstveno šepetala, da se je za velik korak približal pravi sreči in resničnemu življenju. To

mu je dalo novo upanje, da še ni vse zgubljeno, da za zarjo lepšega življenja vzide njega žarko solnce. Ker je bil tega tako srčno željan, se ni dal zvoditi s pota do njega, dasi mu ga je zapeljiva skušnjava zastavila in ga hotela premotiti. Bolj za kratek čas kot za res, je vrgel na papir neko rizbo in jo poslal na mejnarodno umetniško tekmo. Proti vsemu pričakovanju dobi nekega dne obvestilo, da je bilo njegovi rizbi prisojena prva nagrada. Kmalu za tem obvestilom pa je prišla iz Genua laskava ponudba, da bi za nekega pisatelja, kateremu je že več del ilustriral, prevzel neko novo naročilo. Razun tega se mu je nudila jako ugodna prilika otvoriti v Turinu lastni umetniški atelije, s sijajnim izgledom. Premagal je skušnjavo in ostal v svoji samotni sobici. Plačilo je kmalu sledilo.

Nekega dne je zamišljen zrl skozi okno doli na pot, ki se je vila pod oknom in zgubljala po hribu nizdol v leševje in drevje. Kakor že večkrat prej, je tudi to pot opazoval neke črne postave, ki so se pojavile kakor smrtne sence in prožno, a majestetično spuščale v nižavo. Bile so neke redovne sestre. Z očmi jih je spremljal in nekam toplo mu je bilo pri srcu, kakor da bi mu kazale pot do življenja, ki ga išče. Pozneje jih je šel namenoma opazovat. Kadar jih je srečal je stopil v stran in dvignil oči, da vidi, če jim iz njih oči res sije življenje, ki ga išče. Toda one so še bolj sklonile glave in pospešile korake mimo njega. Ni videl, kar je želel videti, pač pa je ču-

til, da nosijo življenje s seboj, ki ga je njegova duša tako lačna. Da se še bolj prepriča o tem, jih je skušal ujeti v trenutku, ko ne bodo vedele, da jih kedo opazuje. V bližini so imele nekaj posestva, kamor so hodile delat. Ko so ob košnji seno grabile, se je skrtil v grmovje, ter pazljivo gledal, kako se obnašajo kadar mislijo, da so same. Z napol zadušeno, sladko — melanholično pesmijo, ki jo je trgalo veselo kramljanje in zadovoljen, umerjen smeh, so si sladile delo. Kar nevoščljiv jim je bil tihe sreče, ki je zvenela iz njih petja, kramljanja in smejanja. Še bolj živo je čutil žejo in lakoto po takem, kot potoček mirnim življenjem. Najrajše bi se bil na glas zjokal od domotožja po njem.

Naslednje večere je še bolj zamišljen slonel ob oknu svoje sobice in iskal pota do istega srečnega življenja. Kar se mu doli v dolini pojavi nenavaden prizor. Iz večernega mraka se je nenadoma ukresala luč. Za njo druga, tretja, cela procesija. Zdelo se mu je kakor da bi bili mrtvi vstali in se uredili v polnočno procesijo. Skočil je ven v noč in hitel v dolino, da vidi kaj je. Ničesar ni videl. Hiše so mirno snivale v objemu nočnih senc. Ta skrivnostna prikazen, ki se je takrat še ni vedel razlagati, ampak je še le pozneje zvedel, da so salezijanski gojenci imeli resnično procesijo po vrtu svojega velikega maternega zavoda, mu je dušo še bolj razvnela v koprnenje po skrivnosti življenja.

3. Na obali neizmerne morja: — Tihe redovnice, ki so no-

sile nebesa v svojih srcih in skrivnostna nočna procesija, ki je tudi njegovo dušno noč razsvetlila s svojimi lučkami, so mu odprla nova pota do prave sreče. Zapustil je svoj tihi dom na deželi, da jo gre iskat. Neizmerno morje je bilo topot cilj njegovega hrepenenja. Ker mu je, kakor vemo, Genua poleg morja ponujala tudi kruh, se je odločil zanjo. Ločitev od samotnega, mirnega doma na deželi mu je bila tim lažja, ker je imel dan za dnem več prilike opazovati, kako nestalno in minljivo je tudi življenje narave. Bujna pomlad je začela prehajati v pozno poletno ostarelost. Kolikor bolj se ji je ta poznala, toliko bolj se je njegovo srce trgalo od nje.

V Genui se je nastanil tik ob morju, odkoder je videl samo nanj in v nebo. Ob pogledu na to neizmerno in vedno nemirno vodovje, v katerem je videl podobno svojega lastnega srca, ga je objelo neodoljivo hrepenenje po neskončnem. V takem teženju in razpoloženju mu čopič, ki bi mu bil lahko dal obilega, dobrega kruha, še na misel ni prišel. Iskal je le kruha lačni duši, za telo se ni brigal. A čim bolj se je vglabljal v morsko globino in daljino, tim bolj je čutil lakoto po neskončnem. Toliko mu je morje vedelo povedati in toliko se je v štirih tednih, ko je hodil k njemu v šolo, naučil, da mora v resnici neskončnega drugje iskati. Zato je zapustil njegovo obrežje in se vrnil v svoje rojstno mesto Cremono.

(Dalje.)

Spisal:

KONRAD
BOLANDEN

ŠENTJERNEJSKA NOČ

(Zgodovinski roman.)

Prosto preložil:

REV. J. C.
SMOLEY

"Kako lahko bi bil prignal divji, krvoločni fanatiz. teh podivjanec do nasilja napram vam, ker ste s svojim ščitom branili "prokleta" papistinjo! Bog vas blagoslovi in vam poplačaj vaše dobro delo, moj sin!"

Markez se je priklonil pred častitljivim starčkom.

"Hvala vam za vaša voščila, monsignor! Nikoli nisem vršil vitežke dolžnosti z večjim veseljem, in nikoli me ni napolnjevala zavest izpolnjene dolžnosti bolj kakor ravno takrat!"

"Slišiš li, dragi mi svak, da živi naš Hugo še vedno v duhu lepih, starih časov," oglasil se je grof Autremont. "Njegov oče, moj nepozabni prijatelj, je bil istega kova. Izpolnjevanje vitežkih dolžnosti, posebno če je bilo treba tvegati lastno življenje, ga je storilo srečnega, to se mu je zdela najvišja čast."

Prijazno in ljubeznjivo je gledal škof na mladega moža.

"Koliko časa ste že v Collignyjevi službi?" ga je vprašal z namenom, da bi mu pokazal svoje sočutje.

"Pet let."

"Ali ste bili v Kalvinovi veri rojeni?"

"Da, gospod."

"Niste li nikoli imeli dvomov o raznih točkah tega novega nauka? — — Odpustite moje vprašanje; edino le naša želja, da bi bili v najvažnejši zadevi združeni s prijateljem, kateremu toliko dolgujemo, mi polaga to vprašanje na jezik."

Blanki je bilo opaziti na obrazu, da so jo te stričeve besede globoko ganile. S strahom je zrla na Hugona, k se je z odgovorom

trenutek obotavljal.

"Vaš stan, monsignor," je sedaj pričel, "opravičuje vaše vprašanje in vašo željo, ki je za me jako laskava. Od Kalvinovega nauka vem pravzaprav jako malo, tudi se nisem nikoli bavil s proučevanjem razlike v naukih. Dasi sem Hugenot, se vendar nisem boril nikoli za luteransko, ampak za politično stvar. Dvomi niso imeli nikakega pomena, dokler ni prišla rešitev grofice. Sinoda v St. Denis je namreč trdila, da je dolžnost protestantov, da vsakega katoličana umore. V svoje pomirjenje sem si kratkoma mislil, da sem slišal blazna mnenja neumnih sanjačev, kojih fanatizem nima ničesar skupnega s Kalvinovim naukom. Beza je pa potrdil mnenja onih predikantov in tako dokazal, da je tudi Calvin ravnal po teh načelih. — Od tega časa — — to moram odkrito priznati — — imam nekaj stud proti protestantizmu."

"Za to se nikar ne brigaj, moj mladi prijatelj!" vtaknil se je vmes grof Autremont. "Protestantje koljejo papiste, katoličani pa pobijajo krivoverce."

"Vendar pa je med obema velikanski razloček" odvrnil je markez. "Nikoli še nisem slišal, da bi bil kak katoličan, trdil, da je božja zapoved, da se morajo krivoverci pokončati. Njihov srd velja in je naperjen samo proti izdajalcem domovine, proti pokončevalcem cerkva, oskrunjevalcem njihovih svetišč, morilcem njihovih sovornikov. Hugenoti pa se sklicujejo na sveto Pismo, dokazujejo, da Bog izrecno zahteva, da treba vse katoličane pokončati."

"Obstoji li res tako strogo povelje božje?" vprašal je grof Autremont obrnivši se na škofa.

"Jehova je res Judom zapovedal, da morajo pokončati poganške rodove dežele Kanaan z izrecnim namenom, da bi preprečil zapeljevanje Judov k pogansko-malikovanju."

"V tem slučaju bi bili protestantje bolj svetopisemski kakor pa katoličani," je rekel grof Autremont, ki ni zamudil nobene prilike, ne ravno iz prepirljivosti, ampak iz notranjih vzrokov, da se ne bi s svojim učenim svakom razgovarjal o verskih zadevah. In ker ga dvomi, premišljevanje, omahovanje pričenjajoče se nevere niso mogli zadovoljiti in uspokojiti, nadlegovali so ga v srcu raznovrstni boji in vprašanja, na katera si ni vedel dati nikakega odgovora. Hennuyer je poznal le predobro svojega svaka, ki je iskal jasnosti, zato si je pa tudi mnogo prizadeval, da bi ga pripeljal zopet k veri nazaj. Tudi danes se je z veseljem podal z grofom v razgovor.

"Ne bolj svetopisemski, ampak bolj judovski," odvrnil je škof. "Mnogo stvari je bilo Judom zapovedanih, ki niso kristjanom dovoljene, marveč celo prepovedane."

"Tega pa ne razumem!" je rekel grof Artur. "Kar je Bog zapovedal pred tritisoč leti, tega danes ne more prepovedati, — — razun če vzamemo, da sta judovski Bog in krščanski Bog dve popolnoma različni bitji."

"Razmerje Boga do človeštva postalo je po Kristusu seveda popolnoma drugačno," je odgovoril škof. "V Starem Zakonu je

vladala kaznujoča pravica razžaljenega Boga. V Novem Zakonu Odrešenika, kojega kri je izbrisala vsak greh, vsako krivdo, Odrešenika, ki je spremenil razsrjenega Boga v ljubeznjivega Očeta. V tem pomenu bi lahko rekli, da judovski Bog ni krščanski Bog, — — da je izpolnjevanje Mojzesove postave za kristjana mnogokrat greh, težek greh. Vzemimo na primer krvno osveto. Po Mojzesovi postavi ta ni bila samo dovoljena, ampak celo zapovedana. Glasi se namreč: "Sorodnik umorjenčev naj usmrti morilca; kakor hitro ga zaloti, naj ga ubije" (IV. Mojz. 35, 19.) Kristjan ne sme ravnati po tej postavi judovskega zakona, ne da bi bil kriv težjega zločina po krščanski morali. — — Judovska postava je zapovedovala, da so prešestnico, če so jo zasačili, kamenjali. Farizeji so pripeljali tako nesrečnico pred Odrešenika in zahtevali, da naj izreče sodbo v smislu Mojzesove postave. Gospod ni izrekel take obsojbe. K tožiteljem je rekel: "Kdor izmed vas je brez greha, naj vrže prvi kamen v njo!" In ženi je rekel: "Pojdi, in nikar več ne greši!"

"Dogodba s prešestnico je sicer ginljiva," je rekel grof, "toda s krvno osveto je pa vse kaj drugega. Kako naj bo v Novem Zakonu greh, kar je bilo v Starem Zakonu zapoved? Zakonodajalec je v obeh eden in isti."

"Ni pa isto razmerje do človeštva," odgovoril je škof. "Nedodrešenemu človeštvu je Bog tako-le govoril: "Do neba povzdignem svojo roko in porečem: kakor živim vekomaj, kadar nabrusim svoj meč kakor blisk, in zagrabim moja roka sodbo, tedaj se bom maščeval nad svojimi sovražniki in povrnil tistim, ki me sovražijo. Svoje pušice bom napojil s krvjo, s krvjo ubitih in ujetih, in moj meč bo žrl meso, meso sovražnikov" (V. Mojz. 32, 41). Takih besed v Novem Zakonu ne slišimo. Apostoli so lah-

ko pisali: "Kristus nas je odkupil od prokletstva postave, ker je postal za nas proklet." — "Kristus nas je ljubil, ter se je za nas dal za daritev in rešitev Bogu" (Gal. 3, 13; Efež. 5, 2.) — — In odkupljene opominja Odrešenik sveta: "Nikogar ne imenujte na zemlji svojega očeta, kajti eden je vaš Oče, ki je v nebesih" (Mat. 23, 9.) Sploh oznanja Jezus Kristus kot najvišjo postavo ljubezen, — — ljubezen do Boga in do človeka, — — ljubezen Boga do vsega človeštva. O takih razmerah ni Stari Zakon ničesar vedel, ni mogel ničesar vedeti, ker take razmere takrat še niso obstajale, niso pa obstajale, ker se je božja ljubezen včlovečila šele v Kristusu. Celo izvoljeno ljudstvo, Judje, je bilo v svojem razmerju do Boga v razmerju suženjstva. Treba je bilo, kakor sv. Pavel jasno pove v svojem pismu do Galačanov, odkupitve za ceno krvi našega Odrešenika, da dvigne božja pravičnost človeštvo iz suženjstva do svobode otrok božjih. Prej je bilo prekletstvo in kazen med Bogom in človekom, — — sovraštvo in maščevanje med ljudmi. "Starim je bilo rečeno: Zob za zob: oko za oko." Kristus uči: "Jaz pa vam pravim, ljubite te, ki vas sovražijo, in storite dobro tem, ki vas preganjajo; kajti na tem bodo spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj."

Ta duh ljubezni in miline pa veže cerkev tudi nasproti tem, ki so v zmotah. Cerkev ne mori svojih sovražnikov, ona moli za nje in sicer pri največjih svečanostih. V mašni knjigi nahajamo sledečo molitev na Veliki Petek: "Molimo za krivoverce in razkolnike, da naj jih Bog, naš Gospod, reši zmot in popelje nazaj k naši sveti materi, katoliški cerkvi. Vsemogočni, večni Bog, ki hočeš vse rešiti, in nočeš, da bi se kedo pogubil, ozri se milostno na duše, ki jih je satanova zvijačnost preslepila, da bodo opustili krivo

vero, odprli svoja srca resnici in se povrnil k edinosti tvoje vere." To prošnjo pošilja katoliška cerkev po celem svetu k Bogu na Veliki Petek. V vseh katedralah, v vseh župnijskih cerkvah prosijo katoličani, da naj se nebesa usmilijo svojih sovražnikov in nasprotnikov. — Združite z ljubeznijo in molitvijo še nauk, pa imate vsa orožja, s katerimi se sme cerkev božja boriti s svojimi sovražniki. Ne verjamem, da boste dali prednost krvavim, grozovitim bojem Hugonotov pred bojem katoliške cerkve."

Ko je škof še govoril, je vstala Blanka in se podala v stransko sobo; vrnila se je z odprto knjigo v roki.

"Glejte," rekla je markezu, "tu stoji ravno ta molitev."

Hugo je prebral dotično mesto. Posebno nekaj ga je veselilo. Zapazil je, da je ta list precej obrabljen, znamenje, da se je ta molitev pogosto, morda dnevno opravljala. Blanka je torej neprenehoma molila za spreobrnjenje krivovercev, k katerim je tudi on spadal. Markez je bil o tem popolnoma prepričan; ker je Blanka nekoliko zardela, je vedel, da moli Blanka za njega. Torej se je le brigala za njega, spominjala se ga je dnevno pred Bogom, prosila, da bi se povrnil v cerkev morda je celo želela, da bi mu bila bližje, da bi se združila v zakonu z njim za celo življenje, — vse to je napolnjevalo srce mladega moža z radostjo in veseljem.

Grof Autremont je pa še nadalje ugovarjal škofu.

"Kar tu pripovedujete, častiti mi svak, je vse prav lepo, toda nikakor se ne strinja z dejstvi! V Franciji in Španski se ne bore proti tem, ki so v zmotah, z ljubeznijo, z molitvijo in poukom, ampak z vislicami in gorečimi grmadami."

"Vislice in grmade postavlja država, ne pa cerkev."

"Dobro, — — toda cerkev temu ne ugovarja! Cerkev ne pogaša grmad, ona ne prekucuje

vislic."

"Ker ne more zabraniti državi izvrševanja teh zakonov, ki jih smatra za potrebne za svojo varnost. Država ve, da jo morejo ohraniti in obvarovati edinole krščanske ideje. Država smatra odpad od katoliške vere kot odpad od države, od glavnih pogojev svojega obstoja. V krivovercih vidi država svoje najhujše sovražnike in kaznuje državne zločince. To je postopanje, kakor ga najdemo, ob vseh časih. Rimska svetovna država je pomorila na milijone katoličanov, skozi cela tri stoletja, dasi niso kristjani zametavali ne prisege, ne zakona, ne zasebne lastnine, niti kake druge za obstoj države potrebne odredbe. Kristjani so zavržli bogove, državno vero, in država je mislila, da bo imel propad poganstva za posledico propad države. Ravno teh misli je krščanska država, katoliška kakor protestantska. Cerkev moli za svoje sovražnike, država pa jih preganja in mori. Strpnosti, prizanesljivosti milobe proti drugovercem ne pozna država. Zato je postavil protestantizem načelo: "Cujus regio, illius religio!" To se pravi, deželni knez ima pravico, določati vero svojih podanikov. Tako brutalno versko nasilje nikakor ni v duhu cerkve, ravno tako malo

kakor nekdanje suženjstvo starih poganskih držav. Kakor pa je cerkev samo polagoma, ne pa z enim udarcem, mogla odpraviti suženjstvo, tako tudi ne more z enim samim mahljajem odpraviti preganjanj drugovercev, v kolikor kriva vera ne pripušča zločinov in pregreh. Edino le razvoj krščanskih idej premagal bo strogi in grozovitosti, ustanovil bo gospodstvo strpnosti in ljubezni."

"Kaj pa inkvizicija?" pripomnil je grof Autremont.

"No, kaj pa je cerkvena inkvizicija? Ustanova, naprava za izpraševanje krivovercev. Čemu pa izprašuje cerkev krivoverce? Da bi jih umorila? Nikakor ne! Dobra mati ne mori svojih otrok, pač pa jih svari, opominja in jim kaže pravo pot. Ravno tako ravna cerkev s svojo inkvizicijo. Inkvizitorji imajo strogo dolžnost, da krivoverce poučujejo, jih svare, peljejo nazaj na pravo pot k resnici, nalagajo skesanim pokoro, zakrknjence in trdovratneže pa izobčujejo iz cerkvenegea občestva."

"In jih izročajo državi, da jih kaznuje," pripomnil je grof.

"Odbor izročča krivoverce državnim pravici; cerkev ne more zabraniti, česar ne more spremeniti. Da bi pa prepustili pravoverne največji dušni nevarnosti, ker se

ne izključijo krivoverci, bilo bi brezvestno. Vsaka pametna družba bo izključila sovražne in okužene člane."

"V Franciji ravna inkvizicija res tako, kakor pravite vi, — ne dela pa tako v Španski. Tam so duhovni inkvizitorji istočasno sodniki, ki proglašajo smrtno obsodbe nad krivoverci."

"Ker je postala inkvizicija v Španski državna naprava. Ponovno so ugovarjali papeži z vso odločnostjo proti trdosrčnemu, nekrščanskemu postopanju španske inkvizicije, duhovne uradnike so pogosto izobčili. Že glavna inkvizitorja Torquemada in Deza sta prišla z Rimom v spor, ker je papež kar najodločneje obsojal, da bi uradovali uradniki brezobzirne državne naprave v imenu cerkve. Ta spor je postal tako hud in tako strogo se je držal papež cerkvenih določil, da so celo vrhovni inkvizitorji zapadli cerkvenemu izobčenju."

"Tudi v Franciji imamo Torquemade, to se pravi, duhovne, ki bi z največjo pobožnostjo, v večjo čast božjo, obsodili vse krivoverce na smrt," je rekel Autremont.

(Dalje.)

R A Z N O .

ZA KOLEGIJ: APOSTOLAT:

\$10.00: Jožefa Anžlovar, Brooklyn, N. Y. za pok. Ernesta.

\$9.00: Margareta Špelko (prej že \$1.00) Kolegij:

\$5.00: Družina M. A. Hegler, McKinley, Minn.

\$3.00: Mrs. Lončar, (Minn.)

\$1.00: Jennie Zupančič, Cleveland, O., Barbara Rogina, New Castle, Colo.

ZA KARMELIČANKE:

\$5.00: Neimenovana, Cleveland, Ohio.

\$1.00: Mary Bombač, Cleveland, O.

Za maše in Karmeličanke.

\$10.00: I. Gaspari, Cleveland, Ohio.

ZA MAŠE K NAM:

Mary Bombač Cleveland, O. za † Josepha in Antona Bombač 2 (2); za † Ivano Pelan in stariše 1 (1); Jakob Robida, Pueblo, Colo. za pok. Jakoba in Ano Robida 2 (2); Mary Nemanič, Lorain, O. na čast Mariji za zdravje 1 (1); Jake Robida, Pueblo, Colo. za pok. Mary Robida 1 (1); Neimenovana, Cleveland, O. na čast Materi Božji 5 (5); Katarina Hladnik, No. Chicago, Ill. na čast Materi Božji 1 (1); na čast sv. Jožefu 1 (1); za verne duše v vica 1 (1); Ivana Filijčič, Elcor Minn. na čast sv. Tereziji 1 (1), za zdravje otro 1 (1); Jacob Drašler Mon Run, Pa. za pok. Antona in Marijo Drašler 1 (1); Antonija Požun, Johnstown, Pa., za pok.

stariše dvojne 1 (1), na čast Jez. Srcu za mir mir 1 (1); Frances Starman, Alix, Ark. za pok. stariše in sestro 1 (1) (Ark.) Francis Sarman, za pok. očeta in sorodnike 1 (1); Jožefa Anžlovar, Brooklyn, N. Y. za pok. Ernesta 2 (2).

ZA SV. MAŠE NA BREZJE:

Mr. John Molek, Forest City, Pa. na čast Materi Božji 1 (1); Agnes Pobilšek, Forest City, Pa. za Agnes Pobilšek 1 (1); Mihael Pobilšek, Forest City, Pa., za Mihaela Pobilšek 1 (1); Joseph Narat, Forest City, za se 1 (1); Carl Narat Forest City, Pa., za se 1 (1); Martin Molek Forest City, Pa., 1 (1); Anna Blakach, Spring Valley, Ill., za rajnke 2 (2).